

Täysistunto

Maanantai 4.3.2019 klo 12.04—16.20

11. Hallituksen esitys eduskunnalle rahankeräyslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 214/2018 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 35/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 35/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

15.38 **Antero Laukkanen kd:** Arvoisa herra puhemies! Tämä esitys rahankeräyslaiksi korvaa vanhan rahankeräyslain kokonaan. Rahankeräyslakia yritettiin uudistaa jo viime hallituskaudella, jolloin silloinen sisäministeri Päivi Räsänen sitä vei voimallisesti eteenpäin. Valitettavasti se aivan viime metreillä kaatui sosiaalidemokraattien vastustuksesta johonkin muotoseikkaan, minkä vuoksi sitä ei sitten voitu viedä eteenpäin. Nyt tänään meillä on kuitenkin tässä edessämme hallintovaliokunnan mietintö, joka on huolellista työtä ja yksimielinen mietintö. Muutama asia, joka tässä on keskeistä:

Ensinnäkin rahankeräyksen luottamuksen lisääminen on aivan keskeinen osa ja tavoite tässä esityksessä, siis luottamus siihen, että kun rahaa kerätään, niin se raha myös käytetään siihen tarkoitukseen, mihin se on kerätty. Tämän lain myötä tämä selkeytyy, tilityselvollisuudet selkeytyvät, raportointi selkeytyy sekä myös poliisihallinnon toiminnan kehukset selkeytyvät.

Sitten rahankeräyslupien määräaikaisuus poistuu ja niistä tulee toistaiseksi voimassa olevia. Raportointi kuitenkin säilyy vuosittaisena, ja se on nimenomaan kalenterivuositaitain. Tämä on erittäin merkittävä uudistus sen takia, että näitä rahankeräyslupia on myönnetty vuodeksi, niitä on myönnetty kahdeksi vuodeksi tai kolmeksi vuodeksi, joskus jopa viideksi vuodeksi, mutta aina niitä on pitänyt hakea uudestaan, ja se menettely on yleensä kohtalaisen raskas, ei ollenkaan niin helppo kuin on annettu ymmärtää. Nyt tämä poistuu, ja samalla raportoinnin roolia pidetään tässä nyt voimakkaammin esillä ja raportoinnin roolia vahvistetaan.

Uutena elementtinä tulee niin sanottu pienkeräys, 10 000 euroa, jossa siis se keräysaika on kolme kuukautta, ja näitä keräyksiä voi järjestää kaksi vuodessa. Tämän uuden pienkeräyksen helppous on siinä, että siinä riittää ilmoitus paikalliselle poliisilaitokselle ja sitten viiden vuorokauden päästä saa tämän pienkeräysluvan, jos poliisi katsoo, että siihen on edellytykset.

Sitten ehkä merkittävin uudistus tässä on seurakuntayhteisöjen tuominen yhdenvertaiseen asemaan, tämä erityisesti liittyen kolehdin keräämiseen seurakuntien jumalanpalvel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 169/2018 vp

luksen yhteydessä. Tähän mennessä vain luterilainen kirkko, ortodoksikirkko ja seurakuntayhdyskunnaksi järjestäytynyt yhteisö on voinut kerätä jumalanpalveluksessa kolehtia ilman rahankeräyslupaa. Tämä on herättänyt valtavasti hämmennystä niissä noin 800 muussa yhdistyspohjaiselta perustalta toimivassa seurakunnassa, että yhtäkkiä heidän jo sata vuotta jatkuneeseen jumalanpalvelusperinteeseensä, jonka yhteydessä kolehtia on kerätty, tarvittaisiin rahankeräyslupa. Tämä on ollut jo pitkään laissa näin, mutta Poliisihallitus ei ole tästä asiasta mitään tiedottanut vaan on hyvin yksituumaisesti katsonut, että rahankeräystä tekevän yhteisön tulee itse valvoa itseään. No, ymmärrän tämän periaatteen jostakin näkökulmasta, mutta en mitenkään voi ymmärtää sitä siitä näkökulmasta, että siihen, että ylipäättänsä kukaan ihminen jumalanpalveluksessa kerättävään kolehtiin sen euronsa laittaa, vaadittaisiin siltä yhteisöltä rahankeräyslupa. Tämä on ollut sitten aika vakavakin keskustelu poliisihallinnon kanssa näistä poliisihallinnon tulkinnoista ja siitä, miten he ovat tätä seuranneet.

Arvoisa puhemies! On siis hienoa, että nyt kaikki seurakuntayhteisöt ovat samalla viivalla ja kaikki yhdistyspohjaiset seurakunnat voivat kerätä kolehtia ilman rahankeräyslupaa tämän lain voimaan tuleminen jälkeen. Voimaan tuleminen muuten ei tuossa esityksessä käy ilmi, alkuperäisessä esityksessä lukee, että syksyn aikana. Ihmettelen, miksi sitä ei tuossa hallintovaliokunnan mietinnössä ole mainittuna.

Viidentenä asiana mainitsen yleishyödyllisyyden selventämisen. Tästä yleishyödyllisyyden merkityksestä yhteisössä on myöskin käyty poliisihallinnon kanssa vakavaa keskustelua jopa oikeuden kautta niin, että poliisihallinto on katsonut, että esimerkiksi pienen yhdistyspohjaisen seurakunnan pastorin palkka tai hallintokulut eivät kuuluisi yleishyödyllisen toiminnan piiriin. Turun hallinto-oikeus kuitenkin käsitteli tätä asiaa muutama vuosi sitten ja totesi, että kyllä yhtä lailla tämä pastorin palkka ja seurakunnan hallintokulut kuuluvat yleishyödyllisen yhdistyksen toiminnan piiriin, mikä oli kyllä erinomainen ratkaisu.

Tämä yleishyödyllisyyden selventäminen oli myös tärkeä osa tätä rahankeräyslain uudistusta. Uskon ja tiedän, että tämä rahankeräyslaki selkeyttää monen yhdistyksen toimintaa ja tuo myös seurakuntayhteisöille sellaisen rauhan siihen toimintaan, ettei tarvitse enää pelätä, että viranomainen puuttuu siihen jumalanpalveluksen yhteydessä kerättyyn kolehtiin.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys olisi pitänyt tehdä jo kauan sitten. Hyvä, että se on nyt käsillä, ja hyvä, että se on yksimielinen. Ja kun valiokunta teki tähän lisäyksensä liittyen juuri luottamuksen lisääntymiseen, niin pidän niitäkin erinomaisina lisäyksinä. Ajattelen, että kyllä suomalainen yhteiskunta ansaitsee sen — koska meillä on tällainen antamisen kulttuuri — että ne rahat, jotka kerätään, käytetään siihen, mihin ne on kerätty.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 214/2018 vp sisältyvien 1.-4. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.